پیغام

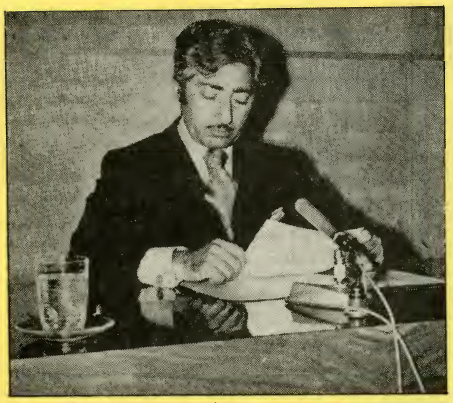

محمد موسیٰ شفیق

سریزه : الحاج ننګیال

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام

وینا وال : محمد موسی شفیق

سریزه : الحاج ننگیال

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکتاب نوم : پیغام

ویناوال : محمدموسی شفیق

سریزه : الحاج ننگیال

خطاط : نورالدین هنریار

خپرونکی : فرهنگ جهاد

نیټه : د ۱۳٦۷ لمریزکال دثورمیاشت

دفرهنگ جهادپستی او بانکی پته

P. o Box No. : 1107
G. P. O
پشاور پاکستان

حساب بانکی : حبیب بانک 3014
میوه مندوی برانچ
پشاور پاکستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

پیغام او شفیق

۱- پیغام

پیغام د شهید شفیق «دده په قول» د لالهانده او وارخطا زړه لیتوب دوخت یو رنګین سوغات دی او ددوی دژوند دیوې تیاکلی دورې تأثرات او خاطرې.

پیغام د مرحوم شفیق د دارالعلوم د زده کړې د دورې ادبي پانګه ده او د هغه مهال سرها یه چې شفیق د مصر او امریکې دلوړو تحصیلاتو وروسته د سترو دولتي پوستونو له شاد هغې ارمان کړی او ویلي دي: «... که نه د دې اوس نه یدې کم او کیف خبر وای ما به له هر یو کال نه په هماغه تنګ، تریاو تپه تیاره دارالعلوم کې دوه او دری کلونه جوړ کړای وای».

خو مرحوم شفیق د نن وارخطا او لالهانده زلمي دیوه شاعر، ادیب او لیکوال په صفت دومره نه پیژني - د هغه وزارت او صدارت او په مجموع کې سیاست د دوی هنر او فن ترڅپل سیوری لاندې داسې پټ کړې چې نن د مرحوم شفیق د پاخه فن نه ډېر لږ کسان خبر تیا لري په افغانستان کې چې هرفنان، لیکوال او ادیب سترو دولتي پوستونو او لوړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجتماعي او اداري موقف ته رسېدلی دی هغوی بیا خپل فن او هنر ته داسې دمه ورکړې چې بیا یې کله څوک غکلی آثار لولي او حال یې ګوري. داکومان هم نشی کولی چې دادی د پرون هغه ستر ګور لیکوال او ویناوال وی چې دی یې اثر مطالعه کوي.

نن هم زموږ د جهاد مشران چې ښوا لیکوال هم ؤ ویناوال هم او صحافیان هم هغه د پرون لیکوال نه بریښي کوم چې په شرعیات. عرفان. قضا ادب. کهیځ. پیام حق. وړانګه او... خپرونو کې لیده کېدل.

دلته د مرحوم ماستر فضل کریم د «لیکوال مرشو» لیکنه سرې ته دکا ښي کرسنه وبریښي. او زه خیله چې مرحوم شفیق څومره دیو شاعر، لیکوال او ادیب په صفت پېژنم دومره یې د وزیر او صدراعظم په نامه نه پېژنم، ځکه د ده لیکوالی او په مجموع کې فن ابدي دی او تلپاته. نن هم د شفیق فن ژوندی دی او سبا هم د هغه وزارت او صدارت نورنه لیده کېږي خو «پیغام» او «عبقریان» به یې تر قیامته ژوندي وي او همدغه ورد دوی نور لیکنې او شعرونه هم.

د شفیق پیغام چې څومره د پرون ځوانانو ته د بیدارۍ د جرس حیثیت درلود نن هم هماغه تأثیر، ولوله او جذبه لري او د نن زلمي هم ورته اړ دی او هم وږ. دغه پیغام د خه مشخصو او موسمي حالاتو او شرایطو پیغام ندی. دا پیغام د پرون له پاره هم ؤ د نن هم دی او د سبا هم دغه پیغام تېر ځتونه ستر ګوته دروي او نوره یادونه راسپړي له نن هم خبری کوی او د راتلونکی بنه هم ښیي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شفیق پخپله لیکي:

«زما نوم محمد موسی شفیق دی پلار مې مولوي محمد ابراهیم کاموي نومېږي. زمونږ کورنۍ د ننګرهار ولایت دکامې په سیمه کې اوسېږي او یوه اوږده علمي تاریخ لري.

زه پخپله دکابل په ښار کې چېرته چې زما پلار ډېره موده کارکاوه د ۱۳۰۸ هـ ش کال د جوزا په پنځمه زېږېدلی یم.

زما رسمي تحصیلات په ابتدایي مرحله کې د کامې او کابل په مکتبونو کې بشپړ نیولی بیا وروسته د پلار په اراده او امر د ننګرهار ولایت دنجم المدارس په مدرسه کې شامل شوم. دوه کاله وروسته د کابل عربي دارالعلوم مدرسې ته راغلم چېرته مې چې دولسم صنف خلاص کړاو مولوي ترې راووتلم، د مدرسې وروسته په شاهي دارالتحریر کې مقرر شوم او بیا وروسته د پوهنې وزارت لخوا مصر ته د تحصیل لپاره ولېږل شوم او د هغه ځای نه د تحصیل د ختم نه وروسته امریکې ته ولاړم.

زما د تحصیل درجه داده:

د بکلوریا معادله شهادتنامه د کابل له عربي دارالعلوم څخه، دلیسانس

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهادتنامه له مصر څخه، په عدلي چارو کې د ماسترۍ شهادتنامه له مصر څخه، په مقايسوي حقوقو کې د ماسترۍ شهادتنامه له امريکې څخه.

د مورژبه مې پارسي او د پلار مې پښتو ده او ما ورسره عربي او انګليسي هم لوستلې دي

زما په تربيه کې لومړی مؤثر شخص زما پلار دی د هغه د پرومشبتو افکارو ما کې تاثير کړيدی او ځينې هغه نظريات يې هم په ما تحميل شوي چې د خپلې زمانې د پاره هغه ته مفيد ښکاره کېدل مګر اوس ديو منفي – جريان شکل لري. زما پلار د هغه اوږد او حساس ماموريت له کبله چې د افغانستان په اوسنی او پخوانی دوروکې يې سرته رسولی د افغانستان په تاريخ کې ديو معين ذهنيت نمايندګي کوي، زه په خپله په خپل ځان کې د هغه د مثبتو او کمزورو نظرياتو تاثيرات ګورم، د هغه نه وروسته په اجتماعي ژوند کې د پښتو ځينو ښو ميا ليوادبيا نوزما په تربيه کې برخه اخيستې ده او په دارالعلوم کې د مولانا غلام نبي کاموي اثر زما په فکر باندې د مخصوصې يادونې وړ دی.

په مصر کې مې د ښاغلی «داوي» نه هم ډېره مستقيمه استفاده وکړه او د قاهرې ثقافتي محيط د رسمي تحصيل نه علاوه زما د فکر په وسعت باندې زيات تأثير وکړ، د امريکې سفر او اقامت د غربي ژوندانه د طرز سره آشنا کړم او بالاخره د دې مختلفو مؤثراتو د تفاعل په نتيجه کې ما سره هم يو شمېر ثابت نظريات د ژوندانه په باب کې پيدا شول چې زه و ته خپله لاره وايم او د ډېر دوستان لرم چې موافقه ورسره نلري.

زما فعاليت د حقوقو او قوانينو په ساحه کې دی وظيفه مې د عدليې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په وزارت کې د قوانینو د لوی مدیریت اداره او د حقوقو او سیاسي علومو په پوهنځی کې د خاص بین المللی حقوقو او د مقایسوی حقوقو تدریس دی.

جرایدو او مجلاتو ته مقالې هم لیکم او کله کله مې پخوا شعر هم وایه او اوس هم د شعر شیطان کله کله راباندې پېښه کوي...*

شفیق لیکلی، جرایدو او مجلاتو ته هم مقالې لیکم او کله کله مې پخواهم شعر وایه او اوس هم راباندې کله کله د شعر شیطان پېښه کوي. خوزه داوایم چې مرحوم شفیق دري او پښتو ادب ته د روند، مثالي او بنسټیز کار کړی دوی د لنډې کیسې لیکلو لارې په غښتنه کړې او د نوي لیکوالو له پاره یې ځای په ځای د خپل فکر او فن د یوې ځلولی دی د وی معیاري افسانې ولیکلې د فن په لحاظ په ټوله پوره او د چاپېریال د مسلط شرایطو او ښې انځور کړی او د ټولنې د نیمګړتیاوو د سمون په لار کې زړه کړې ور.

هغه وخت چې افسانې لا د هېواد په خپرونو کې غزونې نه وې کړې.

په دې ډول شفیق په پښتو ادب کې د لنډې کیسې او انقلابي شعر د کاروان جرس وغږاوه او په پوره ډاډ سره ویلای شو چې که مرحوم شفیق سیاست او اداري بوختیا نو نه وی مصروف کړی نن به د دوی فن د پښتو او دري ادب د اوج موج او معراج پورې د رولی وای او ادبیاتو ته به یې د خپل لوړ استعداد او نبوغ له مخې داسې هرا رخیز کار کړی وُ چې د تخلیق او تحقیق په دوارو ډګرونو کې به یې په سیمه کې بر او لوړ مقام ګټلی وای.

---

* - اوسنی لیکوال د ۱۳۴۱ لمریز چاپ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ښايي د شفيق او څو نورو کوټو په شمېر ليکوالو او اديبانو ځانګړنه وي چې په دوارو ژبو دري او پښتو کې يې پاخه معياري او کره ادبي او هنري آثار را منځ ته کړي دي دا سې چې لوستونکی دا نشي احساسولی چې دليکوال مورنۍ ژبه کومه ده .

د مرحوم شفيق دري او پښتو افسانې چې څو ګڼ لولې نو دا توپير ورته ګران شي څو پر يکړه وکړي چې پښتو ليکنه يې پخه وکه ښې او که دري .

دا د شفيق د هغه مهال ادبي فن پارې وې چې ده لا د ځوانۍ او تحصيل شېې تېرولې او سرې دا ا تکل کولای شي چې وروسته به د دوی فن څومره پر مختګ او ارتقايي منزل وهلی وي . د دوی د ځوانی ليکنې له يوه ځانګړي ځواک او استادانه اندازا و اسلوب څخه برخمنې دي . چې د دوی نبوغ ، استعداد او ذوق په ښه توګه ترې څرګند بدای شي .

پدې ډول ويلای شو چې که څه هم شفيق د ځينو وجوهاتو له مخې د کميت په لحاظ لږ ادبي آثار پرې ايښي خو د کيفيت په لحاظ د يوه استادانه ، معياري او د ټوند او شرايطو د غوښتنې سره برابر مواد او د الهام او پيغام از اکې يکې ډېرې مونډلې شي .

. ويل کېږي چې شفيق د داود خان له کودتا وروسته په زندان کې هم ارزښتناکه ليکنې او پلټنې کړي او د قرآن کريم تفسير يې کښلی دی چې که له منځه نه وی تللی دا به زموږ د اسلامي فرهنګ د بډاینې د پاره لوېه پانګه وي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

شفیق د خپل فن په هنداره کې

شفیق انقلابي شاعر ؤ. د هغه شاعري او په مجموع کې فن د پرګنو له هیلو او ارمانو سره تړلې ؤ او د هغه د فن خښتې او مساله د ټولنې او چاپېریال وضعه او مسلط شرایط وو.

شفیق د یره دراک او سترګور ویناوال په توګه د خپل ولس ستونزې او دردونه د شعر په ژبه بیانول او د فن او هنر په ګوتو یې د هغو سمون او علاج انځوراوه، د هغه فکر، ورځ او خیال لوړ. نظري ځیرؤ او ژور.

هغه د خپلو خلکو پر دردونو دردېده . د ولس درد د هغه خپل درد ؤ د قام مصیبت د هغه مصیبت ؤ او د وګړو پرېشاني او بد حالي د هغه خپله پرېشاني وه ګویا هغه د خپل وجود په زره زره د غریب، مظلوم، وږي بې کوره او کړېدلي هره سا نده . هر فریاد . هر درد او هر کړاو داسې محسوساوه لکه چې پده خپله تېر یې او دې ځان په ټوله معنا د هغه په ځای ګڼي دا زما خبره نده د ده شعرونه دغه ټکي ښرکندوي او د ده فن د دې خبرې شاهدي ورکوي او ‐

(c) ketabton.com: The Digital Library

راسېږي يې .

هغه ېواځې ځانته سوکالي نه غوښته هغه دقام اوولس د - ښېګړه و مين اولېواله ؤ پدغه مينه کې هغه دېټنګ د سربازی د جذبې غوښتونکی ؤ اوديوه يې خوده لېونی دسرشاره استغنا هيله من ، چې زخمي زړه يې له نورو پرهرژلوسره په وينو کې نوډم ورنګېږي :

استغنا ديوه بې خوده دېوانه را
پاکيزه يوه د مينې کاشانه را
زخمي زړه بې لاپه نورو وينو رنګ کړه
سربازی ديوه سرتېری پروا نه را

شفيق پدې ګروهمن ؤ چې د خپل ولس وپرجنه وضعه يې دمبارزې اويوه مثبت اوښتون له لارې بدلېدلای شي ځکه خود حق په لارکې هغه دمنصور دسربازی دولولواوهمت غوښتنه کوي :

درد اوغم د محبت کې خوندسوررا
ډېره ځای په ارمانوډکوه طوررا
چې دحق له پاره دارپه لېمه ښکل کړم
هومره جوش دسربازی لکه منصور را

شفيق چې کوري د هېواد ځوان توکم دغربې ماديت دتورې بلا کوې ته نژدې کېږي اوننی تش په نوم تمدن څه ورد معنا او روحانيت په ځکور تالان کړې اود ژوند فطري بنه يې بدله کړېده نوله همدې ځایه هغه د ترقی پېلورپه معنوی اساس ديون غوښتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي هو! د منزل په لور د باد په څېر د چټک یون:

ماديت د غرب لاهو کړو تباه کېږو
ژموږ روح ته یو غیبي غوندي امداد را
معنوي اساس مو ټینګ په خپل قدرت کړه
د منزل په لوري بیا منډه ی د باد را

شفیق - زړه یواځې د توحید ځای بولي - نورې مینې او غوښتنې له زړه څخه لیرې کوي او د زړه حرم له هر ډول بوتانو پاک او سپېڅلی غواړي:

آئینه چې د جهان د ننداره شي
دا یې مونږ ته درد منده مې جام د جم را
د توحید لمبې مې سرې لره سینه کې
له بوتانو نه خالي د زړه حرم را

شفیق د شلم قرن د جاهلیت او وحشت په تیاروکې د حق د ځلنده مشال په رڼا کې د پرمختګ د منزل لار ټاکي که نه نو بیا به تولنه یوه لار ورکې تولنه وي له معنا او روحانیت څخه لرې او د مادیت په ژولنو کې بنکېل:

په ځیګر د درد او مینې سوی داغ را
سینه تول د معنی د ګلو باغ را
دې تیاره سفر کې لار رانه ورکیږي
ته په لاس د حقیقت بنکلی څراغ را

له شفیق سره د خپل هیواد د پرمختګ او ترقي تلوسه وه او یدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوریده چې خنګه یې هېواد د طبیعي خدای ورکړې شتمنیو،
سره ښېرته پاته دی ځکه خو هغه د دې ارمان نه ؤ چې هېوادیې
خو مره چې تر ښېري د بره تګ او ترقي منزل ته ورسېږي له
همدې امله هغه په شپه کې د کال له منزل وهلو پسې بېله لاره لیده:

دې تورتم کې لکه لمر هومره مشال را
د بېرو مخکې لاړ وو پورې وصال را
قافلې نه وروسته کېږو ساعت کم دی
په شپېه کې موږ نه توان د تلو د کال را

موږ مخکې وویل چې شفیق چې هر څه له خدایه غوښتل د ولس
او هېواد له پاره یې غوښتل او خپل ټول استعداد او صلاحیتونه
یې د غه هدف ته وقف کړي و وحتی خپل ذوق او تمنا هم:

ماله زړو زخمي زخمي په درد دوا را
آزادی او حریت پدې دنیا را
چې د قام په درد مې وخوري هغه خوښ کړي
هسې شاني ښکلي ذوق و تمنا را

بل ځای لدې هم یو مخکې بېږ دي او وایي:

سینه پاکه له وهمونو له وسواس را
سبنه محیط کې مې آواز له انعکاس را
چې خدمت یې قوت ورکړي قام تېر ته
هغه مې هغه با زو او هغه لاس را

شفیق چې پر خپل هېواد مسلط نا مطلوب شرایط کوري چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځینو منفي سیاستونو لوری ځکه د ده وطن د بلا خولې او د بربادی کومې ته نژدې کړي نو لکه هر وطن دوست شاعر دی هم وځوريږي خوله د غه ډول کواښونو سره د مقابلې له پاره د ولس د متولو پرګنو د ټينګ وحدت او هراړخيز تحرک غږ پورته کوي چې د ار روان خطرناک سيلاب مخه ونيسي د هغه سره سيلاب مخه چې په رښتيا هم تباه کوونکی او ورانوونکی.

که وايو چې هم پدې شانې اوسېږو
نو په مړو او معدوموبه شمېرېږو
راځئ هله چې لاس ونه سره ورکړو
ګني دا سيلاب چې راغی تباه کېږو

هغه له وطن سره د مينې او د خپل ضمير غږ او د وجدان او احساس د څرېکوڅه دا ډول ترجماني کوي:

مونږ په ايشيا کې يو مسعود افغانستان غواړو
مونږ حکومت او حاکميت د پاک قران غواړو
اباد په سوله امنيت با ندې جهان غواړو

د قام خادم چې وي هغه خلمی امام دی زمونږ
لکه نسيم د باغ ګلونو ته پيغام دی زمونږ

شفيق د خپلې لارې او مرام له پاره د فعاليت او مبارزې ستونزې ليدلی او پدې لارکې يې کړاوونه او ناخوالې يې حتمي ګڼلی خو لدې سره ورته وچې حوادث يې د ارادې لوری نشي بدلولی او ستونزې او خطرونه يې له هدف څخه نشي ګرځولی:

مړه به نشي اراده مې حـــاد ثوکي
راسره چې عالي دومره روحيات دی

شاعران جذباتي محلوق دي شفيق ته هم چې کله درد ورشي او د ظالم لاسونه هماغسي د مظلوم په وهلو تکولو شــــنه وکوري نو دا فـرياد يې له خولې ووځي؛

دا تومبي مې چې اغزي د زړه په سترګو
کوم بې رحمه کوم ظالم او کوم صياد دی
چې آسمان په ظالمانو نه رالــوېږي
معلومېږي بې تاثيره مې فـرياد دی.

شفيق د خپل اسلامي او ملي غرور په تکيه پر خپلو تللو بد خواهانو او دښمنانو بيو دروند او داډمن غږ کوي، خپل تېر برم ورته يادوي او په شومو نيتو نو پورې يې خاندي او ټوکې کوي:

دبستان کې دايشيا چې زه استاد وم
تا لوستله هغه وخت کې سيپاره
مخ دې تور شه اوس زما سره دعوه کړې
ته او خدای نو په هغه قـــواره

شفيق متعهد او ژمن شاعر ؤ هغه شعر او ادب د خوشې خيالي او رنګينو تصوراتو لفاظي نه ګڼله او نه د مداحې وسيله - هغه د شعر او ادب له پاره د تعهد او مسلک پر ضرورت قائل ؤ - هغه ادب د ژوند، هدف او مرام له پاره پر اصل ګڼوونکی ؤ. هغه بې تعهده او بې مسلکه شاعر ورکه غواړي او پر هغه اوړ لګوي؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د پښتو ژوندون پورې کړه چې نوي آزادي پکې
ورکه شاعري شه چې مسلك ورسره نه وي

هو څکه مو وویل چې مو ږ شفیق دیوه شاعر او ادیب په توګه پیژنو نه د وزیر- سفیر او صدر اعظم په نوم، د شعر له مخې یې پیژنو او د فن په هنداره کې ورته ګورو، د هغه شعر او فن په هنداره کې چې د دوی د ژوند دیوې تاریخي دورې ادبي پانګه او تاثرات ګڼل شي او لکه څنګه چې څرګنده کړې شوه د هغه فن د ژوند له پاره دی، د پرګنو د زړونو غږ او د ضمیر آواز دی، ده د ټولنې د مسلطو شرایطو منعکس کوونکی او د وخت نماینده - چې د شاعر د هغه مینې او تلوسې از ځکه ښه ترې څرګندیدای شي چې هغه یې د خپلې ټولنې د نیمګړتیا وو د سمون او پرمختګ او سوکالۍ له پاره لري. هغه خپل فن د مقصدیت په ژانګو او د اجتماع په غیږ کې رالوی کړی

د هغه د شعر هر بیت له ظلم څخه د نفرت او د خائن په مقابل کې د - کینې داوربخرې ښندي او د مظلوم او بېوزلي په زخمونو پټۍ لګوي - ځکه خود هغه فن ابدي دی او تلپاتې د پرون هم د نن هم او د سبا هم. بې ځایه به نوي چې د هیواد د نامتو وینا وال قدرمن غمخور صیب د غه شعر را غبرګ کړم ، چې محمد موسی شفیق یې د افغاني کوه طور موسی ګڼلی:

ته شفیق یې ته رفیق یې ته موسی زمونږ د طور یې
نوم دې ځکه د زړه سره خورد زړونو په جهان شو *

---

* - و ګ: لویه هنګامه د عبدالله غمخور اثر ۱۵۳ - ۱۵۴ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلی صباح الدین کشککی په "دهغه قانون اساسي" کې لیکي:
ما شفیق له هغه وخته پېژانده کله چې د ۱۹۵۰ کال د لسیزې په وروستیو کې د واړو خپلو زده کړې په بهر کې سرته رسولې وې او هېواد ته راستانه شوی وو. موږ د خپل هېواد د پرمختګ او سوکالۍ د پاره ګډې نظرې درلودې. او د واړو د هغو اصلاحاتو پلي کول چې بیا وروسته یې ډېره برخه په اساسي قانون کې هم شامله کړی شوه د هېواد د ترقۍ له پاره معقوله او سمه لار ګڼله.

کله چې شفیق د ۱۹۷۲ کال د نومبر د میاشتې په لومړیو کې له ما غوښتنه وکړه چې دده په حکومت کې د اطلاعاتو او کلتور د وزیر په توګه برخه واخلم ما د هغه دا غوښتنه په دوو شرطونو ومنله - په حکومتي چارو کې د سلطنتي کورنۍ د غړو د لاس وهنو مخه نیول او د حکومت سره پیوسته د یوه ټیم رامنځته کېدل چې د هغه په ځنګ کې ما ته صلاحیت راکړي شي چې د هېواد په مطبوعاتو کې بنیادي بدلونونه رامنځته کړم.

د سلطنتي کورنۍ د غړو په منځ کې د شفیق پر خلاف احساس دومره تنګ او تېز شوی وو چې ما له هغه سره په صراحت کې یوه شپه په خبرو کې دا موضوع رامنځته کړه هغه وویل چې زه هم له ستونزې ښه خبر یم. د سلطنتي کورنۍ غړي په هېواد کې د رامنځته شوو پېښو نه خواشیني شوی وو او سوهېدل چې په هره بېه به د قدرت واګې د دوی له لاسونو وځي. هغوی ښېله مخه کې د کلکې ارادې خاوند یو صدراعظم لیده چې په حکومتي چارو کې د سلطنتي کورنۍ د غړو د لاس وهنې د - مخنیوي په کدون یې په اساسي قانون کې د شاملو موادو د پلي کولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخه اراده کړې وه.

د سلطنتي کورنۍ ځینې غړي او کین لاسي له دغه بدلون څخه په ویره کې شول. هغوی چپ‌چپل څنګ کې دیرې نوی دورې او پرېکنده او پاخه هوډ مشرتابه رامنځته کېدل لیدل چې په راتلونکې کې یې د قدرت د لاسته راوړلو دپاره د هغوی پخوانۍ هیلې له منځه وړلې.

شفیق د سیاسي ګوندونو، د ولایتونو د جرګو او ښاروالیو د قانون په پلي کولو کې چې هغوی ته بنیادي ضرورت محسوسېده د پاد شاه منظوري ترلاسه کړه. له دې پرته د هغه حکومت په پام کې لرله چې د مظاهرو په ګډون د عامو غونډو د تنظیم قانون هم پلي کړي.

د مطبوعاتو قانون چې په ۱۹۶۵ کال کې د محمد یوسف د انتقالي حکومت په دوره کې نافذ شوی و هم تر بیاکتنې لاندې ونیول شو. یوازې هغه جریدو د خپرېدو حق درلود چې په یقیني، بشپړه او فعاله توګه یې د اساسي قانون ارزښتونه د هغه د هدف او متن په نظر کې نیولو په پام کې نیول.

د ملکي مامورینو قانون چې د هغه تصویب د ژبې پر مسئله ځنډېدلی و تصویب شو او په هغه پورې اړوند اختلافونه په اریانوونکي ډول له منځه یووړل شول.

د دې دپاره چې د غیر حکومتي مطبوعاتو سره یې مرسته کړې وي د هغو ژمنو پر بنا چې د حکومت په کړنلاره کې یې بیان نیولې وه اعلان کړه چې د حکومتي اعلانونو موسسه به د اونیزو جریدو په سلو کې دېرش او د ورځپاڼو په سلو کې شل چاپي ګټېتونه د دولتي اعلانونو له لارې ورکوي. د ې پرې لیکلی صدراعظم شفیق و توانېده چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزاد ومطبوعاتو سره یو د ول بنې اړیکې را منځته کړي.

د شفیق په دوره کې لا د یر افغانستان د خپلو خپروونو په لړکې پنځه وخته آذان پیل کړچې د هغې وروسته به د هېواد له نامتو عالمانو نه یو تن د اسلام د سپیڅلي دین د ارزښتونو په رڼا کې د هېواد د پرمختګ او سوکالۍ د پاره دعا کوله.

د شفیق په حکم د شهر غلغله رستوران چې د حاجي یعقوب جامع جومات ته مخامخ ؤ او د هغه نه د عیاشۍ او فحاشۍ دیوې اډې په توګه کتل کېده او چېتیده او هلته د دولت مخورو تګ راتګ کاوه بند کړ.

همدغه راز د مرستون تیاتر (منډوي صحنه) چې هغه هم د فحاشۍ د یو مرکز بڼه غوره کړې ؤ وتړل شو.

همدارنګه د شفیق حکومت د بهرنیو هېوادو د چینو سفارتونو او یو شمېر افغانانو د مخالفتونو سره سره په کابل ښار کې د یوې کلیسا د ورانولو امر صادر کړ. دغه کلیسا د دارالامان د سړک په اوږدو کې د روسیې د سفارت تر څنګ په قاچاقي ډول جوړه شوې وه.

په کورنۍ او بهرنۍ سیاست کې د شفیق نوښتونو په حقیقت کې د ده د حکومت او رژیم د واړو د له منځه تللو زمینه برابره کړه. پدې برخه کې د ده تر ټولو مهم کار د ایران سره د هلمند رود د اوبو د تړون لاسلیکول ؤ. د ده دغه تړون په هېواد کې د ننه او په غیر مستقیم ډول د روس لخوا د سختو مخالفتونو سره سره لاسلیک کړ.

شفیق له هغو لومړنیو کسانو نه و وچې د ثور د بدمرغې کودتا نه پس سمدستي ونیول شو. هغه یې د نورو پخوانیو لوړ رتبه بندیانو سره د ملي دفاع د وزارت دودانۍ په ترځمکې لاندې سمڅو کې تقریباً یو اونۍ بندي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساتلي وو. د هغې میاشتې په ۲۳ یا ۲۴ نېټه یې د شپې لس بجو په شاوخوا کې د یو شمېر نورو بندیانو سره دوه تنه وایستل. خلیل الله چې بیا وروسته د کارمل د رژیم کې د جنرالۍ رتبې ته ورسېد او د دفاع وزارت د مرستیال څوکۍ یې هم ترلاسه کړه کله چې د خلقیانو په وخت کې د پرچم ډلې د نورو لوړو غړو په څېر د خلقیانو لخوا بندي شوی و او په جېل کې یې د نورو بندیانو په وړاندې اعتراف کړی و چې ده شفیق د کابل په هوایي ډګر کې په توما نجه په سر وویشت.

د اساسي قانون په عملي کولو اوله مخ بېناکګروا و شپېلاکګرو څخه خلاصون په لاره کې د شفیق لیری لید او ستر همت ته ترټله پاتې وي شفیق په دې عقیده و چې افغانستان د خپل (۳۱۶۰۰۰) مربع کیلومتر مساحت او تقریباً ۱۵ ملیوني نفوس په سلو کې د ۲٫۵ کلنۍ زیاتوالي په پام کې نیولو سره کولی شي چې دودې او مدني آزادیو په برخه یو مثالي هېواد وګرځي. هغه عقیده درلوده چې په افغانستان کې به بېلا بېل قومونه او نژادونه د یوه داسې واحد ملت د منځته راوړلو مخه ونشي نیولی چې په ګډه سره د خپل پرمختګ د پاره کار وکړي. هغه د خپل څو میاشتنۍ صدارت په موده کې په ډاګه کړه چې انسان کولی شي د یرې ناانډوله شورا سره په بریالي توګه کار وکړي. هغه او د کابینې غړو به یې پرله پسې څو ساعتونه په صبر او ټینګار سره کار کاوه. هغه هڅه کوله چې د خلکو په منځ کې د ملي پېژندګلوۍ احساس منځته راولي*.

ډاکتر حقشناس په خپل کتاب «دسایس و جنایات روس در افغانستان»

---

* - د نهایت تفصیل له پاره وګورئ د هغه قانون اساسي اساسي... د صباح الدین کشککي لیکنه له ۸۰ - ۹۵ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې لیکلي:

روسانو د شفیق د حکومت پر نسبت د خپلې ویرې او غوسې له مخې په ژوره توګه داوضاع څارنه کوله او په سخته اندېښنه کې لوېدلي وو او دلاري ګودرد پیدا کولو په لټه کې وُ څکه دوی پوهېدل چې له یوه تازه کار، حساس، پوه، هوښیار او ځیرک او بانرژي حریف سره نښي کولي د دوکې، داراو تهدید له لارې مخکې ولاړ شي ځکه خو روسان پدې لټه کې شول چې هر څنګه وي بیا یې شفیق له منځه یوسي دوی لومړی دا هڅه وکړه چې دربار پدې قانع کړي چې شفیق له مخې لیرې کړي خو نه توانیدل. روسان ورځ تر ورځې د شفیق له اجرایي قدرت څخه په تشویش او ویره کې لوېدل.

شفیق له ایران او پاکستان سره د روسانو تو طیو او شیطا نتونو له مخې دارپیکو خرپرتیا تر متوجه وُ ځکه خو هغه هڅه کوله چې له دغو ګاونډیو اسلامي هېوادو سره د روابطو له منځه دغه سرطاني دانې لیرې کړي.

د هیلمند او بوټرون وروسته شفیق له خبریالانو سره په مرکه د افغان ملت د جریدې د خبریال د دغې پوښتنې په ځواب کې چې د پښتونستان مسئله به هم پدغه ډول حل کړی شي وویل هو!

مونږ نه غواړو افغانستان د پښتونستان قربان کړو.

روسانو د خپلو ټولو امکاناتو په لګولو غوښتل شفیق له منځه یوسي پدې اړه لنده او اسانه لار چې د روس د کټو تضمین وکړي او د مستقیم تیري او تسلط لار ورته برابره کاندي په لومړي قدم کې

هغه د داؤد خان رامنځ ته کول ؤ څود خپل تېري او تسلط د مقدمې په توګه ترې کار واخلي.

په خارجي او داخلي ډګرونو کې د شفيق نوښتونه او جدي کړنې د دې ډېرې ورکاوه چې افغانستان به په لږه موده کې په خپل ځان متکي شي او د شکېلاکګرو لومې به وشلېږي لکه چې په ۱۳۵۲ لمريز کال د ثور په ۲۷ اعلان وشو چې ۱۵۲ صنعتي پروژې د ۴ مليونو افغانيو په لګښت په پښنو دورل کېږي چې د هغې د په کارلوېدو نې اوګټه اخيستنې سره د هېواد کمې ارتياوې پوره کېدلی شوې د ۱۳۵۲ د جوزا په ۲۳ نېټه اعلان شو، چې ۱۰ بېلا بېلې فابريکې د ۲۳۰ مليونو افغانيو په لګښت جوړېږي چې د توليد، د کارګرانو لپاره د کار د پيدا کېدو، پانګې اچونې او دارتياوو پوره کېدو نې او داخلي منابعو د په کارلوېدو نې له مخې بې ځانګړی اقتصادي ارځښت درلود، د پوهنې په برخه کې هم ځانګړې پاملرنه تر سره کېده او ليدل کېدل چې د يولړ علمي پروګرامونو د عملي کېدو له امله به د فرهنګي استعمار د نفوذ مخه او د ځوانانو د افکارو د مسموم کېدو لاره ونړل شي د لوړو زده کړو د وزارت تاسيس او د لوست د زده کړې د پروژو له نوې سره په علمي او عملي بڼه عيارول په ډېره جدي بڼه او چټکتيا سره پرمخ بېول کېده.

د دغو ټولو جدي او اغېزمنو هڅو جريان چې د هېواد د اقتصادي حالت او د وګړو د بدبختي، فقر، لوږې او بېکارۍ د عواملو د له منځه وړلو او د بهرنيو طاقتونو د نفوذ د مخنيوي په لاره کې تر سره کېدل د مسکو د ويرې او غوسې او ورنو رهم ژبغرانده کړاو لدغه ويرې چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هسې نه دغه پسته اوتوده مرۍ چې کلونه کلونه یې د هغې د تړلاسه کولو له پاره هلې ځلې کړې له لاسه ورکړې دشفیق د حکومت د نسکورېدو له پاره پر داؤد خان لاس وواهه او خپله مخه یې پرانیستلې پرېښوده. او کرملین له خپلې مخې یو ستر خنډ چې هغه دیوه پوه، هوښیار، مدبر او عامل حریف موجودیت له منځه یووړ»*

مرحوم شفیق د خپل صدارت د پرولېزه موده کې وکولی شول چې د اسلام دښمنه عناصرو د فعالیتونو په وړاندې د یوه کلک بند بنسټ کېږدي او د لادینیت او فساد پر ضد کړې اصلاحي فعالیتونه بسیج کاندي.

ټولو موقوته خپرونو ته لاربښوونه وشوه چې دا سلامي مقالو او مضامینو له پاره اختصاصي مخونه ولري د اداري فساد په تېره د رشوت پر ضد د شفیق د حکومت هر اړخیز فعالیتونه او د سلطنتي کورنۍ د ځینو خودسرو عناصرو مقابله د شفیق د جرئت او شهامت ښکارندوی کېدل کېږي.

د کهیځ اسلامي جریده د ۱۳۵۱ لمریز کال د دلوې د لومړۍ نېټې په ګڼه کې لیکي:

«ښاغلی شفیق په خپله مطبوعاتي مرکه څرګنده کړې چې موږ د خلکو هیلې د اسلام د مقدس دین د اساساتو د پیروی په اړه درک کړې او هغه دردچې په خلکو کې له مقد سا تو سره د بې پروایي او ساتېرۍ له اړخه پیدا کېږي ما خپله حس کړې موږ به خپل ټول توان د دغه ډول سرغړونو د مخنیوي په لار کې په کار واچوو»

---

* - د نړیات تفصیل له پاره وګورئ دسا یس وجنایات روس درافغانستان - ډاکټر حقشناس ۲۲۲ ـ ۲۳۰ مخونه.

کهیخ لیکی ،، دښاغلی شفیق دغه څرګندونې زمونږ په نزد څکه د تبصرې او پاملرنې وړ دي چې پدې وروستی لسیزه کې دحکومت یوه مشرهم نه یوازې پدغه ډول صراحت د دغه وړ سرغړونو په هکله نظرونه څرګند کړي او دهغو دمخنیوی په لارکې یې دمسوولیت احساس ندی کړی بلکې غالباً هغه څه چې د خلکو په وړاندې له مقدساتو سره بې پروایی او ساتیری ګڼل کیږي دوی بې پروایی او دښمنی نده ګڼلې او هغه یې د سیاسي ډلو ترمنځ یو ډول اختلاف ګڼلی همدارنګه هغوی د دغه ډول سرغړونو د مرتکبینو د اصلي څېرې له بربنډولو څخه ځانونه کوښه کړي او دا جرئت یې نشوکولی چې د هغوی له څېرو پردې لیرې کړي او هغوی لکه څنګه چې دي – هغسې ټولنې ته وروښیي او د قانون منګولو ته یې وسپاري ،،

کهیخ په پای کې لیکی ،، مونږ پداسې حال کې چې د ښاغلی صدراعظم شفیق د دغه احساس او درک هرکلی کوو زیاتوچې زمونږ په عقیده ، دیوه صدراعظم تر ټولو ستره دنده پداسې شرایطو کې چې افغانستان د تاریخ له نازک پړاو څخه تیریږي داده چې اسلامي ارښتونو ته پاملرنه وکړي او د اسلام د مقدس دین د ښکنځو او لاربیرونو په وړاندې دما دي پرمختګ په لارکې ګړندی قدمونه واخلی *

شفیق که طالب وکه محصل - که د دولت مامور و او که په پوهنتون کې استاد - سفیر و او که وزیر او صدراعظم د هیواد د پرمختګ او له هیواد څخه د ځیبیا ګرو دلاس په لنډون او د نړیوال استکبار د توطیئو او مانورو څخه د هیواد د ژغورنې او په خپلو پښو درېدنې هیله او احساس یې په زړه کې

* - کهیخ اسلامي جریده دا ۱۳۵۱ هـ ش د دلوې دلومړۍ نېټې ګڼه

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

غورځنګونه وهل هغه د هیواد د پرمختګ سخت لېوال وُ چې د ده د دغه میني او احساس څرګندوی د لیکنو او شعرونو او شپه او ورځ کار او عمراني پلانونو او موقف له مخې ښه تر الګېدی شي.

خوځنګه چې نړېخور ښکېلاک د دغه ډول هستیو په دښمنۍ او له منځه وړنه کې په هېڅ ډول وحشت او شیطانت د ریغه نکوي او د غه ډول کسان تر ټولو لومړي له مخې لیرې کړي. او د خپلو استعماري ناوړو هدافو په لارکې یې سترخنډ بولي ځکه خو یې په دښمنۍ کې په هېڅ ډول جرم او دسیسه صرفه نکوي نو خیلي خبرې د شهید شفیق پدغه وینا پای ته رسوم چې هغه د صدارت په وخت کې د ـ هلمند داوبو د تړون په هکله د توضیحاتو په لړکې کړي وه:

زه د افغانانو په فطري درا یت بشپړ عقیده لرم او نن یو ځل بیا د دغه درایت له مخې حساب او پر هغه تکیه کوم هغه څه چې زمونږ په توان او سنجش کې وو هغه مو د هیواد د مصلحت او ګټو د تأمین په غرض تر سره کړل د دغه مصلحت او منفعت وروستی تشخیص د افغانستان د شورا په واک کې چې د خلکو د ارادې ښکارندوی ده ځای لري. که زمونږ کړنې یې سمې وګڼلې زه او زما ملګري به ښکمرغه وي چې هیواد ته د خدمت مصدر ګرځېدلي دی او که زمونږ په کار او سنجش کې تېروتنه ومومي بیا هم زمونږ ښکمرغي ده چې د دولت اساسي قانون پر ښنبسوده چې د یوه حکومت تېروتنه پرښتنې او واتلونکي تو کم وتپیلی شي.

لوی او توانا خدای دې چې کردې چارې او کارونه د هغه په لاس کې دي زمونږ ها نداغیز من وګرځوي او د هیواد او خلکو مل او م ستقلو یې*

---

*ـ وګ جبهه ملي جریده ۱۳۵۱ هش دکب د ۲۴ نېټې ګڼه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

* * *

ما توقعات مردم خودرا در قسمت پیروی از اساسات دین مقدس اسلام درک کرده و دردی راکه از نگاه بازي کردن با مقدسات مردم پیدا می شود من هم حس کردم وماسعی خودرا برای جلوگیری از تخطیهای درین قسمت به خرچ خواهیم داد. *

ویکئ گهیځ جریده د شفیق د مصاحبې یوه برخه.

د ۱۳۵۱ لمریز کال د دلوې د لومړۍ نېټې گڼه

الحاج ننگیال

د ۱۳٦۷ لمریز کال د وری ۳۰ مه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

د سرخبري

دا شعرونه هغه وخت ویل شوي چې ما په دارالعلوم کې دیوې — مجهولې آینده خواته زړه اونا زړه په وېره وېره خاپوړې کولې. د هغې نه وروسته زما په ژوندکې ډېر تحولات پېښ شول. د هغې آینده ډېره برخه «اوس» شوه او که زه د دې اوس نه په دې کم وکیف خبر واى ما به د هغې ګال نه په هماغه تنګ «ترېواوتیه تیاره دارالعلوم کې دوه او درې ګلونه جوړ کړي واى.

د طالبانو په دنیا کې دې خورو وروا ندېښنو زما د ځوانى د ماشوم توب په دوره کې د الفاظو جامې اغوستې دي او واقعاً ما ته د غسې ښکاره کېږي لکه یو ماشوم چې د تېې تیارې دنیا نه رڼا ته راووځي. د دارالعلوم تیاره هم د موږ د کېږې د تیارې نه کمه نه وه.

خو د دارالعلوم د نیا یوه نښه هم لرله چې یوه نادره شان خودي ورسره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملګري وه او يې داش وچې او مې خښتې يې پخولې. د سرې نه به يې هغسې شکاک جوړولو چې دېکارت به يې په هديره کې په خپله خبره پښېمانه کړ. د دارالعلوم دغې مېړې ته ګله ګله زه د هغې اوسپنې نظر کوم کومه چې په سندان باندې بې رحمه تکول شوې وي. که په اوسپنه کې پوره متره نه وي پوټتې پوېټې شي او چې رشتياني اوسپنه وي هغه وغځېږي، بيا نو خو بنه داينګرده چې څه شي ترې جوړوي.

زه چې اوس دا شعرونه لولم د دارالعلوم د د نيا د دې تړلو نکونو نښې پکې شته مګر ورېږ ورېږ هغه تاثرات او انفعالات هم راټول شوېدي کوم چې زما طبيعت په هغه دوره کې دآئينې غونډې ديو اوبل ځای نه بې ځانه او بې غلبله سره را خيستي دي.

کابل راډيو ته چه دا پانې دچاپ د پاره وسپارل شوې زه په مصر کې وم. د هغې ځای نه ما دېرو آشنايانو ته اسرې وکړې چې د چاپ کار ته يې پام وکړي او ځينو مخصوصاً زما مشر او محترم دوست صديق الله رښتين چې هغه وخت د پښتو ټولنې رئيس و خواري هم وکړه.

خوګله چې زه له امريکې نه راوګرځېدم هرڅه ترې تم شوي و او په ډېر شوا خون مې يو څو پانې په مطبعه کې وموندلې چې د کوم بد قسمته ماشين کار دغرمې د ودې يې شلور ګاله په خپل تحرک کې تاوده کړي ساتلي وه.

اوس ځينې دوستان مخصوصاً ښاغلی حبيب نوابي بيا بيا راته وائي چې دا پانې بې ضرورسره يو ځای شي زه د دوی داخبره منم خو دا بلېږي نشم منلی چې زه په دې شعرونو کې د دن په رڼا کې کوتې ووهم. دی يو څو نظمونه زما د شرونډانه ديوې معينې دورې تاثرات او خاطرې پخپلې غېږې کې امانتي ساتلي او زه د دغه امانت خيانت ته هيڅکله تيار نه يم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام

د ژوندانه دکار او فعالیت د تود و هنګامو په شاو خوا کې د کوشش او مجاهدې د جذباتو د تازه کولو او د سرور او ارادو او احساساتو د پخلا کولو د پیاوړتیا یوازینۍ وسیله شعر او ادب دی.

د وجود او امکان په لامتناهي فضا کې د مینې او محبت، سوز او ګداز، درد او جفا او د حسن او جمال د انداز د تمثیل د پاره د شعر او شاعرۍ تخلیق شوی او د انساني ژوند په مختلفو ادوارو کې شاعر د دې وظیفې د روند مګر خوند وریار په خوږ او دلچسپي او علاقمندۍ په خپلو اوږو اخیستی او د ژوندانه د هرې کرشمې او هرناز او انداز نه یې په یوه ډېره ښکلې او زړه وړونکې پیرایه کې ترجماني کړې ده. د عقل او فکر په جولانګاه کې د خیال تر وروپروازونو زما د سینې په تنغرۍ کې د یو ویده خوبولن نه یو څو وار خطا بخونې راوالوزول او د «پیغام» په نامه یې د پښتو ادبي ګلشن د پیمخو ګلونو بلبلانو ته په مینه وروړاندې کړل.

دا سندرې چې دیو مات زړه د بې سوره رباب د اوم غږو تارونو په تال – چې هغه د یو سرشار او تپېدونکي ذوق په ډېره شاباز ترنګېدلې – ویلې شوېدي زما غوندې د یو آرزومند او ارمانجن شاعر اسرې، زما اوښکې، د ضمیر آواز او د خیال ګلونه دي.

لکه څنګه چې شعر او شاعري د حسن او جمال او د قدرت د رنګین تکوین

سره غاړه غړي ده نو ځکه شعراوادب وچ په وچه یوازې خشکې فلسفې ته خاصول زما په خیال دادب او شاعري سره یوه لویه ګناه ده. په همدې لحاظ په دې مجموعه کې دعصر، حیات اومحیط دالقائي مضامینو یاد ملي اواجتماعي احساساتونه پرته د شعراوادب د حقیقي دوستانو او د حسن اوجمال دهواخواهانو دخوښ طبعې د پاره دمینې اومحبت یا په بل عبارت دعشقي اوتغزلي اشعارو چاشنې هم تیاره شوېده.

بنا پردې نودجمال منکرین، یا هغه کسان چې د خالص تغزل طرفدار دي اوشعراوشاعري دژوند دپاره نه وسیله ګوي دا دواړه د دې کتابګوټي دمطالعې نه حظ نه شي اخیستی.

په هرحال، زه دا دخپل ناقلاره زړه نازولي ارمانونه اودسوي سینې تاوده فریادونه ستاسې په مخکې بږدم او په تمه یم چې داګرمي اودیوعالم سوزاوساز دجهان نه راغلي ناري سوري به زما دلالهانده او وارخطا ځلمیتوب دیورنګین سوغات په نامه ومنئ اوزما دامیداوارادې په کالبوت کې به د حوصلې ساه واچوئ.

په مینه. م. شفیق
کابل دارالعلوم
حمل - ۱۳۳۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱)

ماله غيږ د محبت کې بنکلي ژوند را

ژوندکې د جست او خېز لکه سپند را

بوالهوس يې چې لري په عيش ونوش کې

د عمل سپينو خولوکې هغه خوند را

(۲)

استغناء دې بېخوده ديـــوانـه را

پاکيزه يوه د ميني کاشانـه را

زخمي زړه مې لا په نوره وېنو رنګ کړه

سربازي دې وسرتيری پروانـه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳

سرمنزل د اُرمانو نوو انقلاب را

دښوندون د مشکلاتو سره تاب را

د مستانو غوندې رندي مې آموخته کړه

سرنوشت مې باب د ميني د کتاب را

٤

افتخار د محبت په ښکلي تاج را

سمندر نه اور د ميني کې خراج را

په ښکلي او په ماڼۍ مې لاړې توکړې

ته غنا د زړه اتوم په احتياج را -

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵

په زړه کور کې مې د مینې مشال بل کړه
لیوني غوندې سرخوده طبیعت را
د ثریا نه چې ترعرشه پکې ځای شي
د هدف په دایره کې هاوسعت را

PROPERTY OF ACKU

٦

درد و غم د محبت کې خوند سرور را
د یره ځای دار مانو په کوه طور را
چې د حق د پاره دار په لیمو شکل کړم
هومره جوش د سربازی لکه منصور را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷

ماله ژرونده د طوفانی غونډې جهاز را
خاص یو تا ته مې ملا تیته د نیاز را

ستا د نهو آسمانو پردې چې وشلوم
هومره زور، قوت د مینې د پرواز را

۸

د تاثیر نه ډک یو توداو ګرم آه را
د زړه کور مې د دردونو منزلګاه را

کړه سپوږمۍ غونډې درنه کړه مې پورته
هسې نه چې په خفت عروج د ګاه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹

مادیت د غرب لاهو کړو تباه کړو
زمونږ روح ته یو غیبي غوندې امداد را

معنوي اساس مو ټینګ په خپل قدرت کړه
د منزل په لوري بیا منډې د باد را

۱۰

آئینه چې د جهان د ننداره وشي
دا یو موټي دردمند زړه مې جام جم را

د توحید لمبې مې سرې لره سینه کې
د بوتانو نه خالي د زړه حرم را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱

سرولمبوکې سمندرغوندې آرام را

په خپل لاس مونږ له دخپل فکرزمام را

چې ورنه دحرکت اوژوند پکې وی

د سحرد باد په خوله هغه پیغام را

۱۲

زړه د درد د ملغلرو خزینه را

د هدف بام ته د لوړ همت زینه را

ورانه مینه مې په مینه بنا یسته کړه

د پاک عشق په سرولمبوسوی سینه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳

په ځیګر د درد او مینې سوی داغ را

سینه ټوله د معنی د ګلو باغ را

دې تیاره سفر کې لار رانه ورکیږي

ته په لاس د محبت ښکلی چراغ را

۱٤

یو مواجه طبیعت لکه دریاب را

د یارې غوندې ټوپونه اضطراب را

بېنوا سره باران په ګریوان وکړم

هسې نرم، او به زړه لکه سحاب را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵

ترقع نه خدایه طبع بېګانه را

د زړه کور د پاکې مینې کاشانه را

قناعت او استغناء مې په نصیب کړه

دا نه غواړم د شاهانو سامانه را

۱٦

زولنې دا ندېښنو راته پرتې دي

یو طوفان د پاکې مینې د جنون را

چې سره خوا مې پرې باسي په خمودکې

دې نه شپې د درد و غم په مېړتون را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷

دتقلید زولني ماتي کړه زمونږ نه
دعمل جذبوکي ذوق دابتکار را

فریادونه رسوم بارګاه دعرش ته
آه دزړه ته مي آسمانه لویه لار را

۱۸

دشروندو په صف مي شمیرکړه کله دانوي
دنیمګړي شروند عوض کي پوره مرګ را

زه به خوله دشکایت نه مهرولاک کړم
ته ګلشن له دشروندون مي سازوبرګ را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۹

چې راحت پکې د قوم او جمعیت وي

ماله فخر د از میښت په دې کړاو را

چې سکه دې د افلاس زما په نوم کړ

نو په زړه د محبت کانه جړاو را

۲۰

په سینه کې یو د مینې مست طوفان را

د یقین په ړنا محو تور کمان را

په زړو قصو مې زړه ستړې ستومان شو

نوی عصر، نوی ژوند، نوی جهان را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۱

قربانی چې سرنامه دکوم اشروي
مدرسه کې درس دغسې مضمون را

تماشې له یې چې ښکلې پردې پرېږدي
زولنې په پښو دمینې دمجنون را

۲۲

په لمبه دعشق پتنګ هومره کدا ز را
زړه محفل دمحبت دسوزوساز را

که مې شمېرې په تکیه د مفلسانو
په دولت دمحبت راله اعزاز را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۳

خمخانه د محبت کې بېباکي را
په يوه جرعه د مېو بېــواکـــي را

چې کړې دې د تکليف کړه را په غاړه
نو د نورو له قېودو خپلواکي را

۲۴

ناقلاره رنځ د مينې له دوا را
د وصال په مستانه مېو شفا را

د شين خال غونډي به پښې په تندي ږدم
افتخار د پا بوسۍ لکه حنا را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۵)

دیارانو سره مینه په اخــلاص را

دګوهر وپسې هڅه دغواص را

چې د مینې دخوزند چراغ نه چورلي

طبیعت لکه پتنګ غوندې رقاص را

(۲٦)

چې منې یې نازنیاز هغه دلــبر را

نغری سینه دمینې د شــرر را

موجودیت مې حق دیاره تول فداکره

تېروغشو دجفاله سینه ســپر را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۷)

دسحرچوپه‌چوپیاکي غریب ووي:

ماله‌ربه‌دخپل‌مرګ اوښروندوواک را

دادظلم‌اودستم دنیا دي واخله

ناولتیاد «امتیاز» نه جهان پاک را

(۲۸)

دزاهد سره‌په‌نفلومیوویش را

مفکوره دقام دخیر راله همیش را

ښه‌مي وړسوه قوم اوجمعیت ته

نه‌لرم غوندي ککرپه‌زهرونیش را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۹

دي تورتم له لکه نمر هومره مشال زا

د ېرو مخکې لارو وپوري وصال را

قافلې نه وه روسته کېږو ساعت کم دی

په شيبه کې مونږ له توان د تلو دکال را

۳۰

فرعونان مو په سر پښې ږدي محوه کېږو

د جګړې تاب وتوان پخپل الطاف را

دانسان له وينو غوښو نه غذا خوري

ته نجات له هومره جور و اعتساف را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۱)

دملي او دقومي خدمت په لار کې

داغراضو، شخصیاتو احساس تېر را

دا نرل دمیخانې ساقي دردمند ته

پیالې د درد نه ډکې نبی او چپ را

(۳۲)

د پتنګ غوندې د شمعې نه طواف را

دې تیاره کې ته یونوی انکشاف را

«امتیاز» په عدل تندردې چې لوېږي

ته نهاد مساوات پخپل الطاف را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۳

په مکتب دعشق او مینې کې سبق را

زړه په وینو باندې سور لکه شفق را

دا بده پورې سور شوندون بدل کې

داشنا په غیږ کې عمر یو رمق را

۳٤

دخزان په ویره ګډوبوتو و وې

روح راپود پسرلي کره نوی ژواک را

دا آزادو ملتو د سیر غونډې

مخ په پورته مونږ له هم خاته چالاک را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۵

ماویستلي ده توبه د تشـد د نـه
په سره سینه ددي وطن اصلاح را

وزګارنه شودګوندی نه ارتقـا ته
خواربښتون له دي خوار یونه فلاح را

۳٦

آبرومند مي که ساتي زما خـاونده
غني زړه اومړه سوله دقـانـع را

دجګړي د شروندګرمي مي کمه مه کړي
یومشکل چي ورکومه بل مـانـع را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۷

حذر به له بېځايه احتياط را

اقتدار مې دخواهش په انضباط را

د ښروندون د جنګ جګړو په شا وخوا کې

يو ساعت هم د پېښو اختلاط را

۳۸

ستا دنيا کې بس د مينې عالي اوج را

ښار د زړه مې ډک د خير او درد په فوج را

ابا سيند د زماني يم لاهو کړي

د مستي او شور نه ډک ښروندون د موج را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۹

انزواء او رهبانیت نه مې وساته

دعمل په څرخ مې تاو ذروند ارت را

چې صحنه د اجتماع واړه توده کړي

هسې ګرم و جذبوله سینه بت را

٤۰

چې لري يې بلبلان د ګل په سازکې

پروانه غوندې په سوزکې ها سرور را

چې وزګار شم پیروي دخپل مسلک ته

خواري خپتې له په مثل د مزدور را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(٤١)

نور مي هر څه درته پرېښوده خاونده

آزادي او درد او مينه د جمال را

داشنا په غېږ کې پروت يم لوبېږم

حقيقت تعبير د دغه خوب او خيال را

(٤٢)

ماله زړه زخمي زخمي په درد دوا را

آزادي او حريت په دې دنيا را

چې د قام په درد مې وخوري هغه خوښ کړم

هسې شانې ښکلې ذوق د تمنا را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٣

په تولی دریاکارومې که شمشیرې
دغې دیراو بتخانې پورې الحاق را
جنت څه کړم ستا رضا مې نصب العین دی
دوفا توفیق په عهد د میثاق را

٤٤

سینه پاکه له وهمونو، له وسواس را
سنه، محیط کې مې آواز له انعکاس را
چې خدمت یې قوت وکړي قام، تېر ته
هغه مټ، هغه بازو او هغه لاس را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٥

سمه لار لویه په لوري د مرا د را

داویده پښتون چې ویښ کړي هافریادرا

چې مې عزم ته دغره ویستل هیڅ نه وي

د کوشش جذبې مې ویښې د فرهــا د را

٤٦

په لاس مو نبز له د قومي ترقي جــر را

د بشــر د خائنانو چراغ مـــــر را

څوک چې غواړي : آزادي امن دې نه وي

د هغـوی زوال نصیب ، رنګونه خـــر را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(٤٧)

یوسرشاره طبیعت لکه مینوش را

حق دپاره مال وسرد ورکړی جوش را

داحساس لمبې مې سرې لره سینه کې

لمبېدلی یم د درد کې عقل وهوش را

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسرلي ته

نڅوي چې خپل آهنګ ته کائنات
دفطرت د ښکلي ساز هغه نغمه یې
فریاد دې چې ماحول ړاوینښیږي
د ژوند سینه کې ها د شوراونو زخمه یې

دلعل بڅري

ستا په مخ سپینې خولې چې وي راماتې
ښکاریدي لکه دلعل د بڅرو
ما پرې شونډې چې را ټولې کړې شوه دکه
لکه ستا غونډې مې خوله د ملغلرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان ته

کاشکې مړوی چې مې هیڅ نه وی لیدلی

دا دستا په مرګ حساب ژوندون افغانه

نه شرمیږې ټول قومونه سره یو شول

ته شکیدلی تنی پروت یې پریشانه

اخطار

که دایو چې هم په دې شانې اوسیږو

نو په مړو او معدومو به شمیږو

راځئ هلئ چې لاسونه سره ورکړو

ګوري دا سیلاب (!) چې راغی لاهو کیږو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاته

مړاوې سترګې چې راواړوې خمارې
جوړوې مې په جهان دزړه کې لاړې
په اعجاز دې لمبولی دا کاته دی
چې په شته مې زلزلې کړې رادوځارې

ماشوم توب

هم هغې نشاط پسې مې سترګې اوړی
چې مې وُدزړه سره په ګهـــواره کې
تبسم مې روح نواز په شونډو بنکل وُ
هر سبق مې وُدمينې سيپاره کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندون

حقيقت دی افسانه ده که رومان دی

که کوم ساز دی چې نری نری غږېږي

بازیچه ده چې پرې لوبې ماشومان کړي

يو دمه ده چې رنګ په رنګ ګډېږي

احساسات

بله لاره را نه ورکه ده زندان کې

ستا په ياد ستړکې داو ښکو، وينو ډنډ کړم

زړه مې وائې چې دا تولې پردې وشلوم

په طغيان د احساساتو ځان درلنډ کړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنـکلا

دړوندون د سترګي توب سره په خوا کي
یو مرکز د قلاري او دلاســا شــته
دعمل جذبي که غړندی په کــارشي
تازه ګي او طراوت لــره بنــکلا شــته

هوطنانوته

پاکي کړي لاري دخپل قوم خادمانو لره
د وفالاس ورکړي د صدق خاوندانو لــره
دنوي عصرنیرنګونو بل افسون راوړي
سترګي په برید پرانیتي بنــايي افغانانولره

وطنخواه ته

دملګرتوب لاره پیدا کره ددوستانو سره
په یو مسلک باندې راغونډ شه اشنایانو سره
اشنائی دملګرتوب مفهوم یو نه دی ځکه
ددوی په منځ کې تفاوت شته هوښیارانو سره

دسترګو لوبې

د سپوږمۍ د سپینو وړانګو په ډولۍ کې
غلې غلې د پردې لاندې موسکېږي
په غلا غلا کاته کوې وار خطا ګورې
دا د چا سره په سترګو کې لوبېږې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه آرزو

هغو تړو کې له بدو سترګو لرې
دواړه نا ست وی دیو شرند خوړ په غاړه

توپه یل کې محویت هومره بېخود کړی
رانه هېر شوی دا مادی کا ئنات واره

خدای ته

خومره پاک او سپین کتاب دې رالیږلی
سعادت دې د انسان په کې لیکلی

خوار مان دی د تاویل، تقلید آفاتو
رانه ورک کړو په حاشیو کې غلی غلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحق دښمن

علمبرد «امتیاز» دښمن دحق دی
داچې کرځي اورمېږ جګ او شمله شخه
یم لوی شوی خېل خانه دابراهیم کې
لا به خوا په دې نمرود باندې کړم یخه

ښکلي یار ته

کائنات دې په رڼا دمخ رڼا دی
ستا په غېږ کې جوړ دې دنیا ارم دی
تبسم دی زلزله د تن په ښارده
ستا په موسکو موسکو شوي وي قسم دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینه

دحیات په خوب اوده وم بو کنیدمه
دامید رڼا مې ولیده رڼا کښې
قلاري مې په زړه راغله دلاسا شوم
خومره خوند دی په آرزو او تمنا کښې

امید

دا بې غاري سینه چې کوري مینه داده
په طوفان یې دحیات کشتۍ لاهو ده
دلته لو بې په سر، تاج اوننګ ونام شي
عاشقي په شاهي نه کیږي محموده

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلوت

چې حریم دې داغیارو نه خالي کړو
کله ما هم د نسیم په خوله در بله
ستا په شونډو مې د خولې د شبې په غېږ کې
او د یوه د محبت وي را ته بله

د حیا خولې

دا شبنم د گل په پاڼو کې ځلېږي
که په مخ دې د حیا خولې راماتې
چې په بدو بدو سترگو ورته گوري
رب دې کړي د بوالهوس د مرکه پاتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د محبت ګرمي

د دنیا ګلزار به وچه سره میره وه
که موسکی یکې پیمخی خوبان نه وی

په ښوندون به د جمود سره تیاره وی
که ګرمي د محبت په جهان نه وی

آزادي

یوه ښکلې شان لیلی د سعادت ده
چې پلوي یې په مغرب کې نیمکخو دی

بوی د زلفو یې نسیم دلته راوړی
بس علاج زموږ د وارو تلوسو دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېخودي

د پسرلي په دې رنګينو هنګامو کې
د تنکو تنکو ګلونو په وږمو کې

دا د چا غېږې ته ورغلم چې ځان مې
رانه ورک شو د يو مست حسن جلوو کې

تمنا

د اسمان انګړ کې شي چې د يوې بلې
ما دې خواته په خندا خندا در بلې

زه د ستا او ته د شپې غېږ کې اوده يې
زما هر خواهش ته وايي : بلې بلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسول ته

درنه زار شم سر را پورته کړه یو ځلي
په اشنا جامو کې ورک يې ستا پیغام کړو
په اسانه په کې ساو یستل محال دی
هومره تنګ يې ستا هغه پراخ نظام کړو

غلیم ته

دبستان کې دا يشيا چې زه استا د وم
تا لوستله هغه وخت کې سیپاره
مخ دې تورشه اوس زما د سر دعوه کړې
ته او خدای نو په همدغه قواره!

(c) ketabton.com: The Digital Library

التجاء

که داغواړې چې هرڅه نه بې پروا شم

ما دمینې محبت په لاړ ولوند کړه

که به نه ګورم پرې حق او حقیقت ته

ما په هسې بې نظرو سترګو ړوند کړه

انتخاب

په شنو ترو د سپین غره کې چې آبشاردی

دهغې په غاړه وی له ما شوم توبه

لیونی روح مې یوازې وې هرڅه نه

بې له مینې، ازادی او نښکلیتوبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خوب کې

د سرو ګلو دیوتل په منځ کې دواړه

غېږ په غېږ وو خوله په خوله غاړه په غاړه

نسیم دې ثنا خوان په ګونګه ژبه

او سپوږمۍ وه په تعظیم غاړه په غاړه

په خیال کې

د سپوږمۍ دپلوشو دسوري لاندې

په مکیز مکیز موسکی شی راسره خاندې

تسلي دې په خاموشو کتو راکړه

دواړه شونډې دې په مینه کړې راوړاندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتون ته

دهاتي غوږ کي اوده يي بي انصافه
خلک ګرځي داسمان په کنارو کښي

ته لا وايي الف بي د ترببکنيو
د نفاق او جهالت په سيپارو کښي

شکوه

دي دنيا کي چي هرڅه زمونږ نه دی
واک د بل ثروت د بل او کار د بل دی

مال زمونږ ملک زمونږ خواري مونږ کړو
عيش د بل عشرت د بل اختيار د بل دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه

دا سپوږمۍ په سپینو وریځو کې ښکاریږي
چې رنګي رنګې په مخ یې راخوره ده
که سپین مخ دې دیو سپین نقاب نه لاندې
د سپوږمۍ او د نمر پورې مسخره ده؟!

توده غېږ

د دنیاله کیر وداره وم ستومانه
زه بېغمه و یورم چاله دې جهانه ؟
دا توده غېږه د چاوه چاپه مینه
دا پاسته لاسونه کړه چا پېرزمانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماشوم توب

څه وړي وړي چې د لیونتوب دی
چې شباب کې یو طوفان ورنه جوړیږي

یو صورت دیوې شوره بیخودی دی
سرشاري او بیغمی کې چې موسکیږي

شباب

لیونی غوندې یو خوب دی بې تعبیره
اضطراب دی او که تندر په سکون دی

په مستی پکې غورځنګ کړي په موجونو
آ طوفان د بیخودی او د جنون دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بینایي

راسره وي سترګي دواړه پرده پوښي

چي بي نه لیده که هر څوړه به وا شوي

داچي اوس په پټو سترګو هم لیدل کړي

ستا په مینه کي قسم دی چي بینا شوي

فریاد

داتومبي مي چي اغزي د زړه په سترګو

کوم بي رحمه کوم ظالم اوکوم صیاد دی

چي آسمان په ظالمانو نه رالـــویږي

معلومیږي بي تاثیره مي فـــریاد دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ضمیر اواز

مخ د تورو وریځو نه راووزمه بریښنا یمه
خاندمه ، ځلیږمه ، بې خرې سپین سبا یمه
زړه د تحیر دزړو تیارې لره رڼا یمه
اوسم په سینه کې دزړه غوږ سره اشنا یمه
راځم په جذبوشې طبیعت نو زه پیدا یمه
عمق د فطرت دزړه نه دې د نیا ته راشمه
پروت یم په سینه کې دامید اودارمان په شان
زه تورته د صدق یم ، بې ریا یم د وجدان په شان
پاک چې وي دوریځو نه د هغه شین آسمان په شان
برق یم د یقین غوندې او نه یم د ګمان په شان
غږ په ګمراهانو کوم هاتفي آواز غوندې
لاو لرم د غیب سره موجود یم دیو راز غوندې
پاکه تکه سپینه صیقل شوی آئینه یمه
سیند د صراحت کې لاهو شوی سفینه یمه
بام د مراد ونو ته په لنده لار زینه یمه
تږ و لاړوو ته د چولې د منځ چینه یمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخلم الهامونه له قدسیانو له ملکه څخه
چه لم د پښتنګ غوندې د شمعې د مسلکه څخه

نه د زړه پرده کې د احساس غوندې لوبیږمه
تا ته ستر ګوره او ره که غوندې ځلیږمه

زړه چې روند او کوڼ شي نو بیا هیڅ نه معلومیږمه
څه تدبیر خونیم چې تېر وزم خطا کیږمه

ځانله چې وجدان شي قیمتي دی مصلحت زما
نه کوري ظاهري قوانین د شریعت زما

وران یم ارتجاع سره ، د غدر نه نفرت کوم
پاکه مې القاء ده د بنمني د خیانت کوم

پاکې یې ساتم د آرزو ګانو حفاظت کوم
زه ناري انسان ته د وحدت د امنیت کوم

نه منمه ظلم ، رحم! رحم دی آواز زما
لاړ د زړه پرده کې کړي آهنګ د بنکلي ساز زما

غواړمه انسان نه چې د درد وغم اشنا دې وي
زه غلامي نه منم آزاده دادنیا دې وي

بدې مې تیاره شي رڼا یې د سپین سبا دې وي
محو دې رجعت شي که څه وي نوارتقا دې وي

هره کالبود د ژوند له نوی ساه د حرکت غواړم
تېر د ا فسانو نیم د نوی ژوند نهضت غواړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند د شرف غواړم د ښېګڼو طرفدار یمه
خوب نه یاعادت نه دی د شپې ورځې بیدار یمه
نه یم په تقلید کې هوا خواه د ابتکار یمه
ایکې د وجدان سره روان په یوه لار یمه

سوزم خوشحالیږمه پر قیږمه د سیند په شان
نور و پېته نشته خو احساس مې وي د خوند په شان

باد د حوادثو نه د ژوند بیړۍ پنا بیایم
تا ته د نن درس کې نوی فکر د سبا ښنایم
تا د حال په ژبه، تحوله، په ښتیا ستایم
زه د شلم عصر د انسان په نامه دا وایم

تېر شه دا توم نه خوب جهان د امنیت کړه ساز
بیرته کړه د زړه غوږ بونه، واوره د ضمیر آواز.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه معنی ؟

دومره فریب په سپین څادر د قلندر څه معنی
په نوي عصر کې د دې زاړه دفتر څه معنی

که مفکوره د خیر خواهی وي په مغزو کې د چا
نو امتیاز د سپین او تور د لراو بر څه معنی

د زړه انګر چې کړي جلوې د پاکې مینې رڼا
داسې دنیا کې تظاهر د نمر قمر څه معنی

کوم استعداد چې تا پخپله خاورو لاندې کړلو
بیا د هغې پسې د ځان ځنې سفر څه معنی

خدای چې بینا سترګې در کړیدی او دید شته پکې
بیا غوږ ځیدل نو له کړنکه له کمر څه معنی

په لوڅو پوڅو د آشنا سره د شپې په غېږ کې
چې زه مو رنځیم سپینې سترګې د سحر څه معنی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژیړ گل!

«ته چې هسې ښایسته یې ژیړه گلـه
ځکه تا په ځـان شـیدا کړله بلبلـه» (۱)

ستا د بوی نښې په باغ پیره داري کړي
دلته نه راځي خودې له دې کـبله

کومه غوټه دې دمینې ورایلـه کړه
سرگوشي دې چې بلبل سـره کـوله؟

دادې رنگ دکوم مین د مخ اخیسـتی
چې دڅروندپانه دې دومره ژیړه شوله؟

دلبري کړي دبېدلو په جامـه کې
دا دې څه پرده په مخ وغـــوړوله

اورېده مې چې تاوې په گونګه ژبه:
ستـرگې وونیځه لیلی له تغـافله

گوره تېر ویستې ظاهر دسرو گلـونو
خساره دې سراسر وکړه کاکلـه

شاوخوا درنه چاپېره گلان سـره دی
ته یې ژیړ د مسافر وغوندې څـله؟

نه پوهېږم چې د دې باغیچې گل یې
که زما غوندې راغلی له کا بـلـه

حدیقة الاندلس - قاهره
داپریل ٤ - ۱۳٥۳

---

(۱) خوشال بابا

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژوند سبق

څه په سوړ ژوندون او په امان د تحول ځني
کله تر بګني چي د فلک ورسره نه وي

ځان دې بجهز کړي په قوت باندې که ژوند غواړي
نه دې ځي مور چي له چي توپک ورسره نه وي

دلته دې زمونږ په خانانو ملکانو نوکـــــــــي
داسي سرې کوم دی چي کوتک ورسره نه وي

خلاص به بیګناه بندي د فکر کړي زمونږ ملا
څو که زولني دوهم وشک ورســــره نه وي

لاړه به خطا تیار و کوځوکي فلسفي نه شي
کله چي ملکري ایمان کلک ورســــره نه وي

زه به د ساقي پیالې ته هیڅکله نژدې نه شم
ستا د خوږو شونډو جام چي ډک ورسره نه وي

پاتي به بېخونده دیاري منډې رامنډې شي
ستا نه کله کله چي سترګک ورسره نه وي

او ربه ژوندون پوري کوي چي نه وي آزادي پکي
ورکه شاعري کره چي مسلک ورسره نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنګین سحر

د قدرت نه آواز راغی — اوړخ بدل شو دڅوندون
بیا د دهر سرنامه شوه — یو رنګین غوندې مضمون
د فطرت د تندي کربښې — کړي تفسیر دیوجنون
د ګلشن خرام ته شوق کړي — د زړه طفل ته لمسون
د غوټۍ په غوږ کې ووې — بیا نغمې د سبا وون :
سترګې پرانیزه بهار شو — یو منوم مرګ دی د سکون
پسرلی په پېرکې را ووړو — ګرد شونو د ګرد ون
بیا بلبل او ګل پېښې کړې — د لیلی او د مجنون
د شاعر طبعې کړو پوره ته — سر د فکر له رنګون
حسن او مینې ته پرې ایښی — ځای د عقل افلاطون

د قدرت ګوتو سکوندلی، په مستۍ کې طبیعت دی
د جذباتو محشر جوړ دی، د رنګونو قیامت دی

د ګلشن په زړ غوټو کې — ګل په لاس پیاله نیولې
د نکهت له میو ډک — د مستۍ په بوی لړلې
وار خطا غوټۍ غوړېږي — له خوب کې بوګ نیولې

بیا د ښکلو زلفې ځښتې — په ګلونو ډکې شوې
نرګس تیتې سترګې ناست و — چې بوسې یې ور کولې
داچې پیغلې غوټۍ خاندې — خوسبا دې تښتولې
د شبنم قطرې نسیم ته — لکه طفل نازولې
د غونچې په ګهواره کې — په نازنازیې زنګولې
د جمال د جوپې شوخو — په احساس لوپې کولې
قافلې د رنګ او بوی وې — چې تالا والا کېدلې

د سینې د سینه په غېږ کې، اوږخ بدل کړوار مانونو
د احساس کشتۍ لاهو شوه، د مستۍ په طوفانونو

د امید ماشوم ځلمی شو — تمه یې وشوله د ځانه
مشاطه د جمال راغله — ناوې جوړه شوه دنیا نه
پیغامونه د رید ې وو — پیالې وغوړې زمانه
بیا د هوش متاع ورکېږي — د عقلونو له دوکانه
معشوقې د سرو ګلونو — سجدې غوړېږي د بورانه
ښاپیرو د حسن جوړ کړو — یو ارم له دې جهانه
د ونو مو د وزې خپرې — د باغونو د فضا نه
غوړې زلفو له ګلونه — مستې پیغلې له باغوانه
دافق نه سحر وو ې — مبارک دې شه انسانه

د نسیم د ساز پر دوکې، کائنات چې نغمه بار شو
د بلبلو ترانو کې، پیغامونه د بهار شو

مرور چې وو تر او سه — پخلاکېږي ارمانونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شبنم په رڼا وښکو — ګلو وینځل مخونه
راته ښکاري چې سیالي کړي — اننګو سره ګلونه
خوشالۍ شوې سره ټولې — پېرې شولو غمونه
بیا سواره کړه مطربانو — ګلشنونو کې سازونه
پېغلې پېغلې ګلرخانې — ورته اچوي لاسونه
سوز و ساز یې سره ګډ کړو — پسرلي کړي څه کارونه
د ګلشن حرم کې بل دي — د سرو ګلو چراغونه
د ګلزار په لوري درومي — ګلالۍ ملالې نجونه
بې منته شو څلمو ته — د پېمخو دیدنونه

عکس یې اخیستو د ګلو، رنګین شوې یې نظر و
رنګارنګې رنګینۍ وې، یو عجیب «رنګین سحر» و

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ځلمو ترانه

لکه نسیم د باغ ګلونو ته پیغام دی زمونږ
هدف د کار او د خدمت وطن او قام دی زمونږ

مونږ ه افغان ته یو قوي ملي وحدت جوړوو
د تفرقې د امتیاز په کور قیامت جوړوو
ورانې ویجاړې د وطن پخپل همت جوړوو
عدل انصاف او مساوات روح د نظام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ ګلونو ته پیغام دی زمونږ

مونږ په دین په ملیت باندې خپل سر ورکوو
د جفا غشو له سنګر غوندې ټټر ورکوو
واړه افغان ته د نهضت نوی خبر ورکوو
عقیده پاکه پاک ایمان په پاک اسلام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ ګلونو ته پیغام دی زمونږ

مونږ ه تعمیم د معارف پخپل وطن کې غواړو
نوی آهنګ د نوی ژوند پخپل چمن کې غواړو
د شمن د حق او حریت سر په کفن کې غواړو
خدمت د قام ته چې ولاړ وي پرې سلام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ ګلونو ته پیغام دی زمونږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطن نه بد بد رواجونه رسومات ورکوو
رنځونه ولږې، بې علمی او خرافات ورکوو
دکار د منځ منځ نه بېځایه سکنات ورکوو

بنا پر حسن اعتماد باندې مرام دی زموږ
لکه نسیم د باغ ګلونوته پیغام دی زموږ

ظلم، رشوت، تملق دروغ او خیانت نه منو
غواړو په زړه کې درد او رحم، قساوت نه منو
سره همدرد یو بې دردي په رسمیت نه منو

ملا عالم مخلص خادم ته احترام دی زموږ
لکه نسیم د باغ ګلونوته پیغام دی زموږ

موږ په ایشیا کې یو مسعود افغانستان غواړو
موږ حکومت او حاکمیت د پاک قرآن غواړو
اباد په صلح وامنیت باندې جهان غواړو

ټینګ د سنجش فکر و تدبیر په لاس زمام کړی موږ
لکه نسیم د باغ ګلونوته پیغام دی زموږ

ملي مفاد په شخصیاتو مقدم دی موږ ته
حکم د دین ـ عالم او مشر محترم دی موږ ته
دفع د ظلم په بل ظلم هم ستم دی موږ ته

د قوم خادم چې وي هغه خلمی امام دی زموږ
لکه نسیم د باغ ګلونوته پیغام دی زموږ

ـــــــ

(c) ketabton.com: The Digital Library

PROPERTY ACKU

فرهنګ جهاد

«فرهنګ جهاد» د افغانستان د ژغورنده، آزادي بخښونکي بر میال اسلامي غورځنګ د فکري او عقیدتي اصیلو کرښو په پام کې نیولو سره د کردو مجاهدو لیکوالو، محققینو او شاعرانو د جهادي آثارو خپرولو ته چمتو دی ـ په تېرو د هغو لیکوالو آثار و ته چې په بهرنیو لیرو هېوادونو کې د مهاجرت ژوند تېروي د هلته د خپراوي چارې ستونزمنې او له مالي ارخه د زیات لګښت غوښتونکې دي.

څرنګه چې زموږ ستر اسلامي غورځنګ له حساس او نازک دور څخه تېرېږي «فرهنګ جهاد» په نظر کې لري چې د درنو لیکوالو او ادب پوهانو د مرستې او لارښوونې له لارې په نژدې راتلونکې کې یوه موقوته ادبي خپرونه هم نشر کاندي.

فرهنګ جهاد د هر متعهد مجاهد لیکوال د آثارو د خپراوي په اړه د دوی د فرمایش مطابق د هغوی په خدمت کې دی او بیله مالي لګښت څخه د خپراوي ټول تکالیف په خپله غاړه اخلي، ځکه چې فرهنګ جهاد له مالي تنګسې سره مخ او له هېڅ لورې مرسته نه ده ورسره شوې ځکه خو به د دوی له لیکوال یواځې د چاپ لګښت ځینې اداکوي.

فرهنګ جهاد د هېواد د زړو او ځنبتناکو آثارو او اسناد و ساتنه او تکثیر هم په نظر کې لري او هر هغه اثر چې زموږ له جهادي پالیسی سره ارخ لګوي او ضرورت یې محسوسیږي تکثیروي.

هیله ده د تکثیر لو بیا خپرېدنک له پاره د دغه ډول ارځنبتناکه آثارو په استنادسره قدرمن هېواد وال او فرهنګیالان له فرهنګ جهاد سره مرسته وکړي.

له کردو متعهدو وروڼو، لیکوالو او پوهانو څخه هیله کوو چې پخپلو معنوي او مالي مرستو او لوړ بینو سره د فرهنګ جهاد د پرمختیا او بیا ورتیا لار آواره او د جهادي ادب د بډاینې او ساتنې په لار کې خپل مسؤولیت او رسالت تر سره کاندي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرهنګ جهاد د دغو آثارو د خپراوی تکل کړی:

۱ـ دخوځښت د مؤسس لوی استاد پوهاند غلام محمد نیازي دخپرو شویو مقالو مجموعه
۲ـ وینه په قلم کې ـ د جهاد د لیکوالو او ویناوالو تذکره.
۳ـ جهادي فتواګاني
۴ـ اسناد تاریخی افغانستان
۵ـ پیغام ـ د محمد موسی شفیق د شعرونو د مناجاتونو برخه
۶ـ مجموعه مقالات مرحوم محمد کاظم شارقی
۷ـ افغان باقی کهسار باقی ـ د جهاد په اړه د پاکستان دارد و ژبو انصارو ویناوالو د شعرونو مجموعه
۸ـ د عبدالهادي هدایت د مقالو مجموعه
۹ـ معرفی جراید و مجلات جهاد افغانستان
۱۰ـ د کهیخ د اسلامي جریدې د دوو کلونو کلکسیونونه
۱۱ـ به یاد سخنور صخره آفرین سترګ استاد خلیلی
۱۲ـ تعصب او د هغه اغیزه
۱۳ـ داستانونه او ولسونه ـ د جهاد په اړه د بهرنیو لیکوالو یاد داشتونه
۱۴ـ مجموعه مقالات الحاج مولوی عبدالرب احدی وردګ
۱۵ـ منزلونه او منزلونه ـ د اشعارو مجموعه
۱۶ـ د وینو نخښې ـ د جهادی خاطرو مجموعه
۱۷ـ کارتون ها سخن میګویند د مقاومت په اړه د خپرو شویو کارتونونو البوم
۱۸ـ تاریخچهٔ نهضت اسلامي افغانستان.
دو شعر شیدا

دا ده یو څو هغه اثار چي درانه هیوادوال به له فرهنګ جهاد څخه خپلي مرستي نه سپموي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

B
1.231
SHA
2721

دژوندون میره او بنده ده ستری کیږي
ګوت دشونډو د شربت درسره واخله
دوصال دیوه به مړه وي مونږ به نه یو
دایه یاد د محبت درسره واخله

شفیق

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library